

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE ADMINISTRATIVE STUDY OF THE SUB-DISTRICT QUALITY SCHOOLS UNDER CHIANG
RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ของ อุดมศักดิ์ สันสมบัติ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณตนนท์ เกียรติประภากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ดร. ธารารัตน์ มาลัยแก้ว)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	อุดมศักดิ์ ลั่นสมบัติ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. ธารารัตน์ มาลัยเถาว์
คำสำคัญ:	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล, โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 458 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) เครื่องมือได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) มีลักษณะแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ในภาพรวม พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's) พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้าและพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า

Title: THE ADMINISTRATIVE STUDY OF THE SUB-DISTRICT QUALITY SCHOOLS UNDER CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author: Udomsak Sansombat, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Dr. Thararat Malaitao

Keywords: Quality Management of the Sub-District, Quality school in the Sub-District

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the administration of quality schools in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 2) To compare the administration of quality schools in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, classified according to educational management area and school size. The sample consisted of 458 school administrators and teachers in quality schools in the Sub-district. The sample size was determined using ready-made tables of Krejcie & Morgan (1970) by stratified random sampling. The instrument was a questionnaire about Administer quality schools in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, according to the development of subdistrict quality schools (1 Sub-district, 1 quality school), there is a rating scale with 5 levels. The data is analyzed using basic statistics, including the mean and standard deviation (S.D.) test the difference in means by one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) in the case where it is found that there is a statistically significant mean difference. Therefore, pairwise mean differences were tested using Scheffe's method. The results of the research found that 1) Quality school administration in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, in 3 areas: infrastructure Educational promotion In terms of network creation and participation, overall, it was found that the administration of quality schools in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 is at a high level. 2) Comparison of quality school administration in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, according to the educational management area and size of the school, it was found that the administration of quality schools in the Sub-district under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, according to different educational management areas. Statistically significant at the 0.05 level. As for the administration of quality schools in the Sub-district. Under Chiang Ra Primary Educational Service Area Office 2, according to the size of the schools, it was found that there was no difference. Therefore, we tested the differences in pairwise means using Scheffe's method. It was found that the educational management areas were different. There are different administrations of quality schools in the Sub-district. There were 2 pairs of statistical significance at the 0.05 level: educational management areas of Phan District and Wiang Pa Pao District and educational management areas of Pa Daet District and Wiang Pa Pao District.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของ อาจารย์ ดร.ธรรารัตน์ มาลัยเถาว์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยตรวจและแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะและติดตามความก้าวหน้า ตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยพะเยาและคณาจารย์ทุกท่าน จากความอนุเคราะห์ที่สนับสนุนให้คำปรึกษา ตลอดจนได้ให้ความรู้ที่หลากหลายและมีประโยชน์แก่ข้าพเจ้า ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายปกาศิต อนุกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา นางสาวพรทิพา พุทธรังค์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ท่านได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนถึงครอบครัวที่มีส่วนสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด

อุดมศักดิ์ สันสมบัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	11
นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล.....	31
จุดเน้นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล.....	40
ความสำเร็จการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบแนวคิดการวิจัย	51

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การตรวจสอบเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)	58
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัด การศึกษาและขนาดของโรงเรียน	64
บทที่ 5 บทสรุป	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	84
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	85
ภาคผนวก ค ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)	91
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out).....	93

ประวัติผู้วิจัย..... 99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่การจัดการศึกษา.....	52
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง พื้นที่จัดการศึกษา และขนาด ของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม	58
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมและรายชื่อ	59
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการส่งเสริมการศึกษา ในภาพรวมและรายชื่อ.....	60
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายชื่อ.....	62
ตาราง 7 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่ การจัดการศึกษา	64
ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตาม พื้นที่การจัดการศึกษา เป็นรายคู่.....	65
ตาราง 9 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน	65

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 เป้าหมายหลักโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	34
ภาพ 2 โครงสร้างคุณภาพโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	37
ภาพ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

โลกปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อทุกด้านของชีวิต เช่น การทำงาน การศึกษา และการดำเนินชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน การจัดการศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ ประเทศไทยกำลังพยายามปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องและทันสมัย แต่ก็ยังมีความยุ่งยากในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาหลักของประเทศไทยคือคุณภาพการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนและกระบวนการสอนให้ทันสมัย เพื่อประสิทธิภาพในการศึกษาและให้คุณภาพของผู้เรียนดียิ่งขึ้นด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพและเสริมสร้างความเป็นอยู่ทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกกลุ่ม โดยให้ทางเลือกในการศึกษาที่เหมาะสมและเปิดโอกาสทางการศึกษาให้ทุกคน นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของประชาชนทุกคนไปพร้อมๆ กัน เพื่อสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียมและยั่งยืนในด้านการศึกษา การจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้นมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเป็นประเทศที่มีประชากรหลากหลายวัฒนธรรมและพื้นที่การส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสในการศึกษาและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ทำให้มีความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาและสร้างสังคมที่มีความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งจะช่วยสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่แข็งแกร่งและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้านในอนาคต โดยให้เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านการเรียนรู้และการสอน การสร้างเสถียรภาพและความเท่าเทียมในการศึกษา การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมที่มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าใน

การศึกษาของทุกคน ให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางอาชีพ การพัฒนาศักยภาพและคุณธรรมของบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรมให้เติบโต มุ่งเน้นการสร้างสังคมที่มีการศึกษาที่เป็นศูนย์กลาง สร้างสังคมที่มีการศึกษาที่เป็นที่รับรู้ รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างสังคมที่มีความยั่งยืนและเติบโตด้วยการศึกษาที่มีคุณธรรมและความเป็นธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มุ่งให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่ต้องมีการพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีศักยภาพในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในสาขาต่าง ๆ พัฒนาและเสริมศักยภาพคนที่ต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้กำหนดเป้าหมายให้ประชากรไทยวัยแรงงาน (กลุ่มอายุ 15–59 ปี) มีจำนวนปีการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 12.5 ปี ในปี 2579 ตลอดจนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย โดยเวทีเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) ของ Global Competitiveness Index 4.0 (GCI 4.0) ได้นำจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดอันดับด้วยเช่นกัน จากรัฐธรรมนูญและแผนพัฒนาต่างๆ ข้างต้นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ให้คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยไม่มีค่าใช้จ่ายอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เท่าเทียม ทั่วถึง อย่างมีศักยภาพ สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ และพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน (ภาณุพงศ์ พนมวัน, 2562)

ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ (2561 – 2580) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศไทย ซึ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ยั่งยืน โดยการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง เสริมสร้างความเป็นอิสระและเท่าเทียมในสังคม พร้อมกับการสร้างอำนาจและความเข้มแข็งของประเทศและป้องกันความขัดแย้งทางการเมือง มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการพัฒนาพลังงาน การคมนาคม การสื่อสาร และการพัฒนาพื้นที่ชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรม และ

ศิลปวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจและสังคมให้ยั่งยืน นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ และสร้างสังคมที่เชื่อมั่นและมีความเอื้ออาทรในกันและกัน ช่วยเสริมสร้างพลังงานเชื่อมั่นและความเข้มแข็งของประเทศไทย โดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ยั่งยืน พร้อมกับการสร้างสังคมที่เชื่อมั่นและมีความเอื้ออาทรในกันและกัน การใช้ยุทธศาสตร์นี้ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศไทยให้เติบโตและยั่งยืนอย่างมั่นคงและยั่งยืนได้อย่างดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

สำหรับประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยมีกฎหมายรองรับตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำสิ่งใหม่ๆ มาสู่ระบบการศึกษาหลายด้าน เช่น รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการตั้งแต่ระดับส่วนกลาง จนถึงเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management : SBM) เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ คุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) แต่ทั้งนี้การจัดการศึกษาของประเทศไทยยังประสบปัญหาในหลายด้าน ทั้งในแง่ของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่จัดขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการวัดความรู้ของผู้เรียนระดับชาติ ในช่วงที่ผ่านมาพบว่า มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 วิชาหลัก อันสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่ยังขาดประสิทธิภาพสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคะแนน O-NET ให้สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

กล่าวได้ว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนเป็นพื้นที่ในการปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดตั้งโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามนโยบายของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” พยายามพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างครอบคลุม สร้างความเท่าเทียมให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความได้เปรียบเสียเปรียบในการจัดการศึกษา โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นการลดการได้เปรียบเสียเปรียบด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีโรงเรียนศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ นำไปสู่การร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) มีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะและศักยภาพในการบริหารจัดการตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอน 3) นักเรียนทุกคนในตำบล ได้รับโอกาสและเข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นชนบท 4) นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิด และพัฒนาการด้านร่างกายที่เหมาะสมกับช่วงวัยควบคู่กับการปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ หนึ่งในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับของโรงเรียนในพื้นที่ตำบล โดยการส่งเสริมและพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างสังคมที่มีคุณภาพและยั่งยืน โดยมีการจัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียน การเสริมสร้างสรรค้วฒนธรรมการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม เป็นต้น การดำเนินโครงการนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ เน้นการวางแผนการดำเนินงานที่มีการสำรวจและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงและปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมในแต่ละช่วงเวลา การสร้างเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถทำงานอย่างมืออาชีพและเต็มใจในการพัฒนาการศึกษาให้ดีที่สุด โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นการลงมือทำ

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในพื้นที่ตำบล และเป็นการสร้างสังคมที่มีคุณภาพด้วยทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พัฒนาความรู้และทักษะ และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม การดำเนินโครงการนี้มีการวางแผนการดำเนินงานที่มีความชัดเจนและมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โครงการนี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านการศึกษาให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้นในอนาคต (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2562)

การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดประชุมเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ "โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ" ซึ่งได้รับความสำคัญจากกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมการศึกษาผ่านความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยมีการดำเนินโครงการโรงเรียนประชารัฐ (CONNEXT ED) โรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) และโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการดำเนินโครงการอื่น ๆ ที่ช่วยในการกำหนดเป็นมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ทำให้เป็นเรื่องที่ท้าทายว่าเราจะทำอย่างไรเพื่อให้กิจกรรมที่เราดำเนินการอยู่มีความเชื่อมโยงกันและมีแนวทางในการยกระดับพัฒนาต่อยอดให้เป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนในสังกัดจำนวนมากที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียนในทุกด้าน ภายในโรงเรียนควรมีการสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน โดยการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และทัศนคติบวกความเป็นภูมิใจในตัวเองและงานที่ทำ การสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรม เช่น การจัดนิทรรศการศิลปะ การเสวนา หรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ย่อมช่วยสร้างสังคมที่มีความหลากหลายและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนในอนาคตได้อย่างยั่งยืน การสร้างโรงเรียนที่เชื่อมั่นให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ร่วมกันของทุกคนในชุมชนโรงเรียน และสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมากในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้วยความร่วมมือและความเข้าใจของทุกฝ่าย การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศจึงเป็นสิ่งสำคัญและควรได้รับการ

สนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อให้แก่นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการได้อย่างเต็มที่และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ในสังคมในอนาคตได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการด้านการศึกษาในพื้นที่เชียงราย เขต 2 ที่เน้นการพัฒนาการศึกษาประถมศึกษาให้มีคุณภาพและเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเชี่ยวชาญ นำเสนอนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนโรงเรียนในพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และส่งเสริมพัฒนาการอาชีพให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม ทำให้การศึกษาในพื้นที่มีความเป็นอยู่และความสำเร็จที่ยั่งยืน มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ให้เติบโตและเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่ลาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 142 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งได้จากการคัดเลือกโรงเรียนในตำบลที่มีความพร้อมและเป็นศูนย์กลางของตำบล จากการทำประชาคมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในตำบล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แต่ละพื้นที่และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน
2. การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ได้แก่

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการส่งเสริมการศึกษา
- 1.3 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (2566) รวมทั้งสิ้น 585 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 458 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ พื้นที่การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่ลาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า และขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษาและด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล** หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบที่มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นการสร้างสถานศึกษาให้มีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้พัฒนาอย่างเต็มที่ เป็นศูนย์กลางหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

2. **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2** หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 37 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศรีโพธิ์เงินวิทยา โรงเรียนบ้านสักพัฒนา โรงเรียนบ้านโป่ง โรงเรียนบ้านวังวิทยา โรงเรียนบ้านป่าแะ โรงเรียนแม่ฮ้อประชารัฐ โรงเรียนป่าแดงวิทยา โรงเรียนสันกลางวิทยา โรงเรียนบ้านกล้วย โรงเรียนอนุบาลพาน (ปากกวาวมิตรภาพที่ ๖๘) โรงเรียนเวียงห้าวิทยา โรงเรียนบ้านสันติวัน โรงเรียนทานตะวันวิทยา (ห้วยบง - ดงเจริญ) โรงเรียนบ้านฝั่งต้น โรงเรียนปูกาง (อินทราราษฎร์อุปถัมภ์) โรงเรียนบ้านโป่งแดง โรงเรียนธารทองวิทยา (ป่ารวก) โรงเรียนชุมชนป่าก่อดำ

โรงเรียนอนุบาลจอมหมอกแก้ว โรงเรียนบ้านดงมะตะ โรงเรียนบัวสลีวิทยา โรงเรียนโป่งแพรว
วิทยา โรงเรียนอนุบาลแม่สรวย โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราชภัฏวิทยา โรงเรียนชุมชนบ้าน
สันจำปา โรงเรียนบ้านป่าแดด (เวทยาสมิทธิ) โรงเรียนท่าก้อพลับพลาพิทยา โรงเรียนบ้าน
ห้วยไคร้ โรงเรียนบ้านห้วยหม่อมเฒ่า โรงเรียนอนุบาลเวียงป่าเป้า โรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยา
โรงเรียนทุ่งห้าราษฎร์สามัคคีวิทยา โรงเรียนบ้านทุ่งม่าน โรงเรียนบ้านโป่งเทวี โรงเรียนอนุบาล
แม่ชะจาน และโรงเรียนป่าจี่วิทยา

3. การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หมายถึง การดำเนินงาน
โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล
1 โรงเรียนคุณภาพ) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ โรงเรียนมีการพัฒนาอาคารสถานที่ ระบบ
สาธารณูปโภค สื่อและอุปกรณ์การเรียนให้มีความพร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ รวมถึงภาวะ
โภชนาการและสุขภาพของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา มีการ
ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ส่งเสริมด้านภาษา
และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถสร้าง
อาชีพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.2 การส่งเสริมการศึกษา คือ โรงเรียนการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการ
สอนด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและภาษาที่โรงเรียนเลือก สะเต็มศึกษาและอาชีพให้กับ
นักเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและ
นวัตกรรมด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น เน้นการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning
เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมไปถึงมีการจัดหาบุคลากรให้
ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

3.3 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้หน่วยงาน
ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุน
ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนให้มีคุณภาพ

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการ
สถานศึกษาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาของรัฐให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย
แผนงานโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ภายใต้หลักนิติธรรมและคุณธรรมจริยธรรม

และเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

5. **ครู** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

6. **พื้นที่การจัดการศึกษา** หมายถึง บริเวณที่ตั้งของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพาน อำเภอแม่ลาว อำเภอป่าแดด อำเภอแม่สรวยและอำเภอเวียงป่าเป้า

7. **ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในแต่ละปีการศึกษา โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการกำหนดขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน และโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบผลการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทำให้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงการบริหารงานให้โรงเรียนมีคุณภาพ

2. ผลจากการวิจัยทำให้ทราบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แต่ละพื้นที่การจัดการศึกษา

3. ผลจากการวิจัยทำให้ทราบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
3. จุดเน้นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
4. ความสำเร็จการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
  - 4.1 ด้านการพัฒนาผู้บริหาร
  - 4.2 ด้านการพัฒนาครู
  - 4.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน
  - 4.4 ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
  - 4.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการบริหารสถานศึกษา และขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาเกิดจากการดำเนินงานตามขอบข่ายงานทุกด้าน ทั้งการบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานสถานศึกษากับชุมชน และงานอาคารสถานที่

กิติมา ปรีดีติลล (2542) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาคือ การดูแลทุกด้านของสถานศึกษา ทั้งการบริหารด้านการเรียนการสอน บริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารงานด้านธุรการและการเงิน การบริหารกิจกรรมของนักเรียนและนักศึกษา และการบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

อมรชัย ตันติเมธ (2542) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาคือ การร่วมกันทำงานในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรมให้เข้ากับค่านิยมของสังคม และสร้างสมาชิกที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรที่มีทั้งที่เป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบ

เก่ง ตลาตธานี (2550) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการที่ผู้บริหารจะใช้ความรู้และทักษะทางวิชาการเพื่อยกระดับพัฒนาการของนักเรียนทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและปัญญา และเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารจะต้องร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำการบริหารการเรียนการสอนไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการบริหารการศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมในอนาคต

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารทางการศึกษาในพื้นที่จะต้องมีการวางแผนที่เป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ดี เพื่อสร้างมนุษย์ที่มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขได้

บังอร จันกรม (2552) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนทีมงานที่ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อช่วยให้โรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียนคือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากภายนอกและภายในอย่างแท้จริง

บุญชม ศรีสะอาดและสุริทอง ศรีสะอาด (2552) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาคือการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ทักษะและภาวะผู้นำเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้กลยุทธ์และทรัพยากรต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้และเติบโตในทุกด้าน โดยมีเป้าหมายคือเพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่รอบรู้ ฉลาด และมีความรับผิดชอบซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในเชิงบวกต่อชุมชนและประเทศได้

รัชดา ธรรมเจริญ (2554) ได้สรุปว่าการบริหารโรงเรียนหรือการบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการวางแผน การจัดการ และการควบคุมงานทุกอย่างภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ภารกิจ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดีออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

Good (1993) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง หมายถึง การอำนวยการ การควบคุม และการดำเนินการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นหลักสำคัญ และประการที่สอง หมายถึง การควบคุมและการจัดการด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น เรื่องเกี่ยวกับครู นักเรียน แผนการสอน หลักสูตร กิจกรรมวิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการแนะแนว

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ใช้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นให้มีการจัดการทรัพยากรทั้งทรัพยากรบุคคลากร ทรัพยากรการเงิน และทรัพยากรทางวิชาการให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน การบริหารสถานศึกษามีหน้าที่จัดการแผนการเรียนการสอน การจัดการงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเต็มที่ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการนำทีมงานของสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะยาว การบริหารสถานศึกษาที่ดีจะช่วยสร้างสถานภาพที่เต็มไปด้วยความสุขและความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ในชุมชนของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

2. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบข่ายและแนวทางการปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง กว้างขวางและครอบคลุมภาระงานเพื่อที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารงานวิชาการเน้นการจัดการและพัฒนาทรัพยากรทางวิชาการ เช่น กิจกรรมทางวิชาการ ทรัพยากรบุคคลทางวิชาการ งบประมาณ นวัตกรรม และคุณภาพการศึกษาและการ

วิจัย เพื่อตอบสนองความต้องการและเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยใช้ข้อมูลและการวัดผลเพื่อปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น

2.1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ภิญโญ สาร (2537) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ คือ การบริหารงานวิชาการและงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู เพราะผู้บริหารคือผู้นำทางวิชาการด้วยการทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำประสานงานให้ครูทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารกิจกรรม ทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน หลักสูตร และรวมถึงการพัฒนาครูเพื่อนำผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้นมาเอื้ออำนวย และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก มีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายคนหรือของเด็ก เป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของระบบเป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน และมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียน และใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานวิชาการของโรงเรียน คือให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนดีที่เป็นคนที่สมบูรณ์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุจิรั ภูสาระและจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

พัทธ์ธีรา รัตนชัย (2550) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นขั้นตอนการบริหารงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นหน้าที่หลักของการบริหาร

สถานศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องบริหารงานวิชาการให้มีความชัดเจน และมีความแข็งแกร่ง เนื่องจากงานวิชาการเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษา

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่าเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นภาดา ผูกสุวรรณ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อจัดการทรัพยากรทางการศึกษาและวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการบริหารงานวิชาการ มีวัตถุประสงค์ในการสร้างและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิจัย และการบริการวิชาการ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างเหมาะสม การบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และนโยบายที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดได้ การบริหารงานวิชาการไม่ได้แต่จำกัดเพียงการจัดการภายในองค์กรเท่านั้น แต่ยังเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการยังต้องมีการประเมินผลและปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพในระยะยาว การบริหารงานวิชาการเป็นประการสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามในสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ งานวิชาการถือเป็นหัวใจของสถานศึกษา เพราะหน้าที่ของสถานศึกษา คือการให้ความรู้แก่นักเรียน คุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ งานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงความสำคัญองงานวิชาการไว้ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) สรุปความสำคัญองงานวิชาการ ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตนาดีและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม

2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีปริมาณงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3. งานวิชาการเปรียบเสมือนเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ที่จะจัดให้ตามสัดส่วนปริมาณงานของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานวิชาการ

4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาจากวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ การสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลัก และเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงผลงานทางวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุนณา พุ่มประพาฬ (2537) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับองค์กร ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน เพื่อพัฒนา งานวิชาการให้ทันสมัย แต่งานวิชาการเป็นงานที่ต้องสัมพันธ์กับบุคลากร ทุกคนในสถานศึกษา

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ภารกิจหรืองานในสถานศึกษามักจะแยกเป็น 6 งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่านี้ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียนของสถานศึกษานั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาใดที่ไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา

ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจการนักเรียนและงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานมาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ

พนัส หันนาคินทร์ (2542) กล่าวว่างานหลักในการบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน คืองานวิชาการนั่นเอง ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น

ปัญญา แก้วกีฎูร สุภัทรพันธ์ พัฒนกุล (2545) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงสิ่งต่างๆ เช่น การตัดสินใจว่านักเรียนควรเรียนรู้อะไร สร้างแผนการสอน รับผิดชอบการสอน และประเมินว่านักเรียนทำได้ดีเพียงใด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการทำให้แน่ใจว่าห้องสมุดมีหนังสือและแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน และการจัดประชุมเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547) มีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญมากที่สุด มีลักษณะงาน ดังนี้

1. เป็นสาระสำคัญของการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและภารกิจต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นงานที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร งานวิชาการต้องเด่นเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะต้องเกิดกับผู้เรียนหรือนักศึกษา
3. เน้นบริการทางการศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษา มีหน้าที่จัดบริการให้แก่ผู้เรียน มุ่งให้ได้รับความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมโดยส่วนรวม
4. เป็นการแสดงถึงองค์ความรู้วิชาชีพ งานวิชาการในศาสตร์สาขาใดก็ตามจะต้องแสดงลักษณะเฉพาะในองค์ความรู้ออกมาให้ชัดเจน หน่วยงาน หรือสถานศึกษาแต่ละระดับจะต้องจับบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามศักยภาพ และองค์ความรู้ที่มีอยู่มากที่สุด
5. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา งานวิชาการช่วยสร้างความรู้ให้เกิดประโยชน์ขึ้นโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เช่น การค้นคว้า การวิจัย และพัฒนาให้เน้นการพัฒนาการศึกษา

มยุเรศ โคตรชมพู (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเปรียบเสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างราบรื่น การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอันมาก โดยสามารถช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินงานต่างๆ ได้ดีขึ้น เช่น งานธุรการ และการบริหารสถานที่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ

เพื่อให้แก่นักเรียนบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ ซึ่งคุณภาพการบริหารสถานศึกษา นั้นขึ้นอยู่กับ การบริหารงานวิชาการอย่างมาก

อุณากรรณ สอนมะม่วง (2553) กล่าวว่า การบริหารทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาร่างและปรับปรุงการเรียนรู้นักเรียน รวมถึงการตัดสินใจว่าควรสอนเนื้อหาใด การตรวจสอบและปรับปรุงสื่อการสอน และการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนรู้นักเรียน การบริหารทางวิชาการยังช่วยให้ครูและนักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสำเร็จในชีวิตและสามารถเป็นประโยชน์กับสังคมได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจหลักและเป็นตัวกำหนดคุณภาพของโรงเรียนว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้นทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต้องให้ความร่วมมือและตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดีลิก (2542) ขอบข่ายงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. การวัดผล และประเมินผล

รุจิรุ ภูสาระ จันทธานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างลึกซึ้งซึ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
  - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 1.3 สื่อการเรียนรู้

- 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขอบเขตการบริหารงานวิชาการคือ กิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา การจัดระเบียบแนวปฏิบัติด้านวิชาการ การจัดระบบประกันคุณภาพและกระบวนการนิเทศการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ การใช้เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนอื่น และการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2.2 การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคล เป็นการบริหารที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวและเป็นอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

2.2.1 ความหมายการบริหารงานบุคคล นักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศให้ความหมายการบริหารงานบุคคลไว้ตามทัศนะต่าง ๆ กัน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความหมายการบริหารงานบุคคล ดังนี้

เสนะ ดีเยว์พี (2535) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลคือการจัดระเบียบให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้พัฒนาทักษะและความรู้ของพวกเขาอย่างเต็มที่ เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการแข่งขันและสร้างผลงานที่ดีที่สุด รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในองค์กรนั้น

อำนาจ แสงสว่าง (2540) ได้ให้ความหมาย การบริหารบุคคลว่าเป็น กระบวนการที่มีการใช้กลยุทธ์และศิลปะอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

พยอม วงศ์สารศรี (2534) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่อยู่ในสังคมเพื่อดำเนินการสรรหาคัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาอยู่ในองค์กรและขณะที่บุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2546) ได้กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็น กระบวนการที่ผู้บริหาร ผู้มีหน้าที่ดูแลงานบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานบุคคลใน องค์กรใช้ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ในการสรรหา การคัดเลือก และบรรจุบุคลากรที่มี คุณสมบัติเหมาะสมให้เข้าทำงานในองค์กร พร้อมทั้งดำเนินการภาวะที่ดีและพัฒนาให้ บุคลากรขององค์กรมีศักยภาพที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน และมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ เหมาะสม อีกทั้งยังเสริมสร้างหลักประกันที่ดีให้แก่สมาชิกที่ต้องพ้นจากการร่วมงานกับ องค์กรให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขในอนาคต

ศิริพงษ์ เคาภายน (2548) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้ได้คน ใช้คนและบำรุงรักษาคนที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานใน จำนวนที่เพียงพอและเหมาะสม นั่นคือหน้าที่ทางด้านการรับสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม การพัฒนาตัวบุคคล การรักษาระเบียบวินัย การให้สวัสดิการ และการโยกย้ายเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งงาน

Nigro (1958) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการ วางนโยบาย การวางแผนโครงการ ระเบียบ และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรหนึ่ง เพื่อให้ได้มาใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มี ประสิทธิภาพ และมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Beach (1965) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล เป็นการวางแผนการ กำหนดแผนงาน การเลือกสรร การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน การจัดอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจ การเสริมสร้างภาวะผู้นำ ตลอดจนการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์และ บรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน

Flippo (1971) ได้ให้คำจำกัดความว่า การบริหารบุคคลเป็นการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก การควบคุมเกี่ยวกับการสรรหา พัฒนาอัตราเงินเดือน

ค่าตอบแทน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำนุบำรุงรักษาไว้ ซึ่งบุคลากรขององค์การ เพื่อบรรลุถึงจุดประสงค์ต่าง ๆ ขององค์การ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการที่ใช้เครื่องมือและกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อจัดการและพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการบริหารงานบุคคลมุ่งเน้นที่การจัดการเรื่องการสรรหาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะและความรู้ การสร้างทีมงานที่มีความสมดุล และสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และกระตุ้นให้บุคลากรสามารถทำงานได้ดีที่สุด นอกจากนี้ การบริหารงานบุคคลยังเน้นการวางแผนการตลาดแรงงาน การจัดการเรื่องค่าตอบแทน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเติบโตและความเป็นไปได้ของบุคลากรในองค์กรอย่างยั่งยืน การบริหารงานบุคคลมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสำเร็จในองค์กรทุกประการ เนื่องจากบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีส่วนสำคัญในการทำให้องค์กรเติบโตและประสบความสำเร็จ การบริหารงานบุคคลที่ดีจึงมีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในทุกด้านอย่างมาก ช่วยให้องค์กรตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับบุคลากรภายในองค์กรได้อย่างมาก ทำให้การทำงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญในการบริหารจัดการของทุกองค์กร เพราะคนเป็นปัจจัยหนึ่งของทรัพยากรการบริหาร 4 อย่าง ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ คนจึงเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตและจิตใจ ดังนั้น คนจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะส่งเสริมความสำเร็จขององค์กร และมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคลากร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสำคัญของการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคลว่า สภาพองค์กรในทุกวันนี้ นับว่าได้มีปัญหามากจากอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เท่าที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ทั้งส่วนที่เป็นเศรษฐกิจ เทคนิควิทยาการ และสภาพสังคม ล้วนแต่เป็นได้ชัดแจ้งว่ามีผลกระทบ ทำให้การบริหารงานบุคลากร ต้องมีความสำคัญยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

พยอมน วงศ์สารศรี (2534) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ช่วยพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญเติบโต เพราะการบริหารงานบุคลากร เป็นสื่อกลางในการทำงานขององค์กร เมื่อองค์กรได้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ย่อมทำให้องค์กรเจริญเติบโตและพัฒนายิ่งขึ้น

2. ช่วยให้ผู้บุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงาน

3. ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงแก่สังคมและประเทศชาติถ้าการบริหารงาน
บุคคลดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและ
ผู้ปฏิบัติงาน ทำให้สภาพสังคมโดยรวมมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล เป็นการบริหาร
เกี่ยวกับบุคคลในการทำงานในสถานศึกษา เพื่อให้บุคคลมาปฏิบัติงานตามที่ต้องการ และ
ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายงานด้านบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง
และกำหนดตำแหน่ง การแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสามารถ การ
ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน การจ้างลูกจ้างประจำ และ
ลูกจ้างชั่วคราว การพัฒนาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ การสนับสนุนสร้างขวัญ
กำลังใจในการทำงานให้ครู การแต่งตั้ง โอน ย้าย การจัดทำทะเบียนประวัติและการกำกับ
ติดตาม นิเทศ

2.3 การบริหารงบประมาณ เป็นการบริหารเพื่อให้งานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน
สามารถ ดำเนินไปได้โดยไม่มีอุปสรรค ทำให้งานคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพในการบริหาร
โดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดเล็กนั้น งบประมาณอุดหนุนมีน้อยจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ
อย่างประหยัดเพื่อให้งานด้านธุรการเป็นไปตามปกติ และการดำเนินงานด้านธุรการได้รับการ
เอาใจใส่ดูแลเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดความหมายของการบริหารงานงบประมาณนัก
การศึกษาได้ให้ความหมายการบริหารงานงบประมาณไว้ตามทัศนะต่าง ๆ กัน โดยผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาความหมายการบริหารงานงบประมาณ ตามที่ ชีระ รุญเจริญ (2548) ได้กล่าวไว้
ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึงแผนการคลังที่จะนำมาใช้ ในการควบคุมการปฏิบัติการ
และจะต้องมีการประมาณต้นทุนในอนาคตแผนการคลังต้องมีลักษณะเป็นระบบเพื่อต้องการให้
การใช้กำลังคน วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรอื่น ๆ เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ เป็นการดำเนินการ
วางแผน การรับ การจ่าย การเก็บรักษาและการจัดทำเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน
ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย ตามระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการ
ตลอดจนจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนที่กำหนดไว้

2.3.1 ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

อินสอน บัวเขียว (2537) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงบประมาณไว้ ดังนี้

1. งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารองค์กร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สร้างขึ้น มาโดยการมองเห็นอนาคตอย่างคร่าว ๆ โดยอาจจะได้จากการพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ควบคู่กัน กับภาวะเศรษฐกิจต่าง ๆ ไปในตัว

2. เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของตนเอง หรือของหน่วยงานให้เป็นไปตาม แผนที่กำหนดไว้ ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้ถึงจุดหมาย

3. ในแง่ของการบริหารงาน จะเห็นว่าประสิทธิภาพของการบริหารงานนั้น จะต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือความชำนาญพิเศษของแต่ละคนให้เห็นประโยชน์ของ หน่วยงานเป็นที่ตั้ง

4. เพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เข้าใจลักษณะงานและปฏิบัติงานต่อเนื่องกัน มีความชำนาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน หาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดจนผู้บริหารได้เข้าใจใน เรื่องงบประมาณอย่างดีแล้ว ก็ควรกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน จะช่วยให้ การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผลได้เร็วยิ่งขึ้น

อารีลักษณ์ พงษ์โสภา (2545) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณมีความสำคัญและ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอยู่หลายประการ รัฐบาลสามารถนำเอางบประมาณแผ่นดินมาใช้ เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน พอสรุป ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ ให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน ตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2. ใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐบาลจะต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลและไปสู่โครงการที่ จำเป็น และเป็นโครงการในด้านการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่าง แท้จริง

3. ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ประชาชาติที่เป็นธรรม

5. ใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลัง ของประเทศ

6. ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อประชาสัมพันธ์งาน และผลงานที่รัฐบาลดำเนินการ ให้แก่ผู้ใช้บริการเข้าใจถึงกระบวนการและความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณเป็นการบริหารที่จะต้องใช้แผนงาน โครงการเป็นเครื่องมือในการบริหาร เป็นการกำหนดรายรับ-รายจ่ายของสถานศึกษาในแต่ละรอบปีการศึกษา โดยใช้งบประมาณในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ และต้องมีการควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่สถานศึกษา กำหนด

2.3.2 ขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2548) ได้ให้ขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณไว้ 7 งาน คือ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 โดยกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาตามกฎหมายของผู้อำนวยการสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือ
สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
18. การจัดทำบัญชีการเงิน
19. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
20. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
จีระ หงส์สตารมภ์ (2550) กล่าวว่่า ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ

ประกอบด้วย

1. ให้สถานศึกษามีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ เพื่อจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ

2. ในกิจการทั่วไปของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกให้
ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนนิติบุคคลสถานศึกษา

3. ให้สถานศึกษามีอำนาจปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์
จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา เว้นแต่การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้

สถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเมื่อจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์แล้ว ให้สถานศึกษารายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบโดยเร็ว

4. กรณีที่ต้องมีการจดทะเบียนสิทธิขึ้นทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการทางทะเบียนดังกล่าวในนามนิติบุคคลสถานศึกษา

5. ในกรณีนิติบุคคลสถานศึกษาถูกฟ้องคดีให้สถานศึกษารายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินคดีโดยเร็ว

6. สถานศึกษาจะมีอิสระในการบริหารงบประมาณในส่วนของที่ตั้งไว้สำหรับสถานศึกษาตามที่ได้รับการกำหนดวงเงิน และได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ยกเว้นงบประมาณในหมวดเงินเดือน

7. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุในส่วนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบหรือในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

8. การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาบริจาคตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ และตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

9. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงิน และบัญชีของสถานศึกษาบริจาคตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

10. สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินและทรัพย์สิน ที่มีผู้อุทิศให้เป็นหลักฐานและรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ส่วนใหญ่ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนบริหารงบประมาณ การจัดทำเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณเงินสวัสดิการและค่าตอบแทน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อ จัดจ้าง การทำบัญชีและทะเบียนพัสดุ การควบคุม งบประมาณ การติดตาม ตรวจสอบ วัตถุประสงค์

ประเมินผล การบริหารงบประมาณ การนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุง ขอบข่าย เหล่านี้ถือว่าเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารงบประมาณ

2.4 การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานทั่วไป เป็นการจั้ดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่น ๆ ได้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับการบริหาร และการจัดการศึกษา ตามหลักการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพที่ดีที่สุด

2.4.1 ความหมายการบริหารงานทั่วไป ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความหมาย การบริหารงานทั่วไป ดังนี้

วิไล ธนวิวัฒน์ (2541) กล่าวว่าการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน ก็คือ การดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้ให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2548) ได้ให้ความหมายการบริหารทั่วไปไว้ว่า กระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานงาน และสนับสนุนให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตาม มาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้การบริการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามบทบาทของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จำเป็นต้องปฏิบัติทั้งที่เป็นงานภายในและงาน ติดต่อกับบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกเพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจการไปได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่าง คล่องตัวขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป เป็นการวางแผน บริหารงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร การดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยยึดหลักการบริหารงานที่ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วม

ร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องของความสำเร็จของการบริหารงานทั่วไป โดยการบริหารงานทั่วไปมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการบริหารงานทุก ๆ ด้านในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของนโยบายหน่วยงานการศึกษา ทั้งเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของการจัดการศึกษาด้วย

2.4.2 ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาของข่ายการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

หวน พินิจพันธ์ (2548) กล่าวว่าขอบข่ายและภารกิจงานในการบริหารงานทั่วไป มีดังนี้

1. การดูแลพัฒนาอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค
2. การดูแลสุขภาพอนามัยของบุคลากรในโรงเรียน
3. การบริการงานกิจการหอพัก
4. การส่งเสริมกิจการสหกรณ์
5. การส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน
6. การสร้างเกียรติภูมิสถาบัน
7. การจัดสวัสดิการครู บุคลากร และนักเรียน
8. การประสานงานคณะกรรมการสถานศึกษา
9. การสร้างความร่วมมือกับชุมชน

ศิริพงษ์ เต่าภายน (2548) กล่าวว่าขอบข่ายและภารกิจงานในการบริหารงานทั่วไป มีดังนี้

หวน พินิจพันธ์ (2548) กล่าวว่าขอบข่ายและภารกิจงานในการบริหารงานทั่วไป มีดังนี้

1. งานส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหาร
2. งานอาคารสถานที่
3. งานประชาสัมพันธ์การศึกษา
4. งานการส่งเสริมสนับสนุน ประสานการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่นที่

เกี่ยวข้องกับงานบริการสาธารณะ

5. งานพยาบาล
6. งานยานพาหนะ
7. งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
8. งานสวัสดิการร้านค้าโรงเรียน

9. งานบ้านพักนักกีฬา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 โดยกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาตามกฎหมาย ของผู้อำนวยการสถานศึกษาประเภทที่สองดำเนินงานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารทั่วไป มีดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือ เลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน
19. องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
20. งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
21. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
22. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
23. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ ระบบควบคุมภายใน ที่จำเป็นต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยขอบข่ายงานทั่วไป ได้แก่ การทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินงานธุรการ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน การส่งเสริมสนับสนุน

ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริการสาธารณะสุขและการประสานงานกับชุมชน ล่ามรจข้อมูลผู้เข้ารับบริการ

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หรือ “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบล ให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีความพร้อมในการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขอนามัย สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เชื่อมโยงสู่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน บ้าน วัด รัฐ และโรงเรียนอีกด้วย

สำหรับการดำเนินการในขั้นต้น สพฐ.ได้คัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ทั้งในเรื่องของที่ตั้งที่อยู่ในบริเวณศูนย์กลางของชุมชน ความสะดวกในการคมนาคม การสื่อสาร มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่อาจจะเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยกระบวนการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการได้ผ่านการพิจารณาและความเห็นชอบจากประชาคมระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดในพื้นที่แล้ว จากนั้น ศธ.และหน่วยงานร่วมโครงการจะเร่งพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยเร็ว

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีโรงเรียนศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบ สร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ นำไปสู่การร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จะช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับนักเรียนในท้องถิ่นชนบท และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ในปีงบประมาณ 2562 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีการ

คัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือ ต้องเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความพร้อมในการพัฒนา เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของตำบล การติดต่อสื่อสารสะดวก มีพื้นที่พร้อมจัดกิจกรรมการเรียนต่างๆ เพื่อเป็นการรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในอนาคต ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งโรงเรียนจะต้องผ่านการคัดเลือกจากการทำประชาคมใน 3 ระดับ คือ ตำบล อำเภอ และจังหวัด ตามลำดับ นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ 2563 มีแผนที่จะขยายผลไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำอำเภอ และโรงเรียนพื้นที่พิเศษ (Stand Alone) ตามลำดับซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการศึกษาไทยในเชิงระบบอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

1. หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นต้นแบบโรงเรียนที่มีคุณภาพโดยโรงเรียนสามารถให้บริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีความพร้อมด้านสมรรถนะ ศักยภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ สร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการบริหาร การจัดการสถานศึกษาของเอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งถือเป็นหลักประกันกับชุมชนว่า โรงเรียนคุณภาพเหล่านี้จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับความรู้ กระบวนการและทักษะที่จำเป็นต่อการ ดำรงตน ดำรงชีวิตในการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองลดลง โดยโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการศึกษาไทยในเชิงระบบอย่างแท้จริง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา ได้รับมอบหมายนโยบายจากนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยเร่ง

ดำเนินการโครงการให้เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินการด้วยความโปร่งใสและเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม อาชีพ และสุขภาพ เป็นโรงเรียนที่เน้นคุณภาพการศึกษา สามารถให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน และชุมชนได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2.2 เตรียมความพร้อมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในทุกด้าน ทั้งความสามารถ ศักยภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการ ความคิดสร้างสรรค์ การจัดการนวัตกรรม การจัดการสอน การจัดตั้งคลังนวัตกรรมการสอน ฐานความรู้เฉพาะด้านและยั่งยืน

2.3 สร้างโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพื่อให้เยาวชนที่ยากจนเติบโตเป็นพลเมืองดีมีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ

2.4 ให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ ทักษะชีวิต สมรรถภาพทางกาย และทักษะทางการลูกเสือ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงงามตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.5 ใช้แนวคิด STAR STEMS และแนวทางการศึกษาคุณธรรม สพฐ. เพื่อให้ นักเรียนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในชาติ ใช้ความเป็นเหตุเป็นผล ภูมิปัญญาไทย และศาสตร์พระราชา หลักการปฏิบัติงาน ระบบภาษาอังกฤษและตรรกะในการสื่อสาร หลักการพิสูจน์คุณธรรม และหลักความสอดคล้อง พัฒนาทักษะชีวิตโดยเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม สังคม ตามกระบวนการลูกเสือ รวมทั้งค่านิยม 12 ประการ เพื่อพัฒนาพลเมืองดีของชาติ

2.6 สร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน บ้าน วัด/ศาสนสถานต่างๆ ประเทศชาติ และโรงเรียน อย่างเป็นรูปธรรม มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

3. เป้าหมายโครงการ

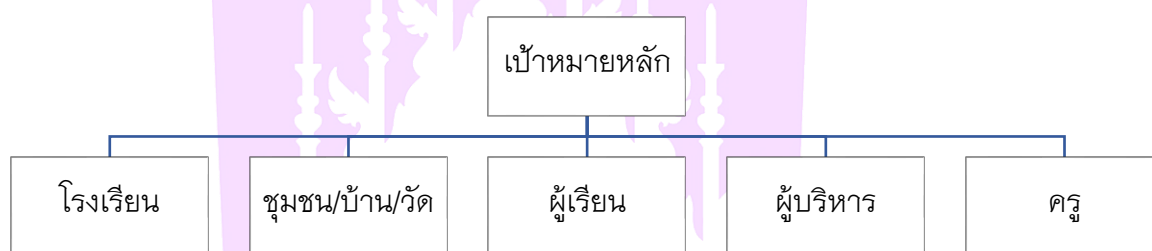
3.1 มีโรงเรียนประจำตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียน และชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

3.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะและศักยภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม การเรียนการสอน

3.3 นักเรียนทุกคนในตำบล ได้รับโอกาสและเข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นชนบท

3.4 นักเรียนได้รับการพัฒนา ทั้งด้านสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิด และพัฒนาการด้านร่างกายที่เหมาะสมกับช่วงวัย ควบคู่กับการปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ

3.5. ทุกภาคส่วนทั้งเอกชน บ้าน วัด/ศาสนสถานอื่น ๆ รัฐ และโรงเรียน มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ภาพ 1 เป้าหมายหลักโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

4. กลุ่มเป้าหมายโครงการ (Target group)

นักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน

5. การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)

ให้การสนับสนุน งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ บุคลากร จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน

1. อาคารเรียน อาคารประกอบ โรงอาหาร โรงพลศึกษา สนามฟุตบอล
2. ระบบคมนาคม เช่น บริการรถรับ-ส่ง นักเรียน (รถตู้ หรือ รถบัส) ถนน ไฟถนน ไฟจราจร ป้ายบอกทาง ทางเท้า
3. ระบบไฟฟ้า ระบบพลังงานทางเลือก

4. ระบบประปา น้ำดื่ม ระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบบำบัดน้ำเสีย ท่อระบายน้ำ ระบบการส่งน้ำ

5. เครื่องข่ายโทรศัพท์ เครื่องข่ายโทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรทัศน์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวีสัญญาณอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่รองรับระบบ

6. เครื่องคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์พกพา และอุปกรณ์อื่นๆ

7. ระบบบำบัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย โรงขยะรีไซเคิล และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

8. โภชนาการและสุขภาพของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้พิการหรือผู้มีความต้องการพิเศษ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย อาคารเรียน อาคารประกอบ โรงอาหาร โรงพลศึกษา สนามฟุตบอล ระบบคมนาคม ระบบไฟฟ้าและระบบพลังงานทางเลือก ระบบประปา น้ำดื่ม ระบบบำบัดน้ำเสีย เครื่องข่ายโทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ ระบบบำบัดขยะ ด้านโภชนาการและสุขภาพของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือผู้มีความต้องการเป็นพิเศษ

5.2 ด้านที่ 2 ส่งเสริมการศึกษา

1. ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาที่โรงเรียนเลือก

2. ส่งเสริมสนับสนุนสะเต็มศึกษา (STEM Education)

3. ส่งเสริมด้านอาชีพสร้างลักษณะเฉพาะของการเป็นผู้ประกอบการ

4. ให้การสนับสนุนค่าวัสดุรายหัวของนักเรียน

5. ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆที่ส่งเสริมการเรียนการสอน และทักษะด้านอาชีพ

6. ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เชื่อมโยงเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. ให้การสนับสนุนโรงเรียนเข้าถึง เข้าใช้แหล่งเรียนรู้ขององค์กรได้

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลให้ได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน

9. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ และเอื้อต่อการสร้างทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพต่อผู้เรียน

10. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสื่อและนวัตกรรมด้านการบริหารและด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นคลังความรู้ให้กับโรงเรียน

11. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน

12. ถอดบทเรียนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลที่ประสบความสำเร็จ

13. สร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ด้านการส่งเสริมการศึกษา ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนด้านวิชาการ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาจีน รวมทั้งสร้างสื่อและนวัตกรรมให้ เป็นคลังความรู้ในโรงเรียน และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา การส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาเพิ่มทักษะของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมสนับสนุนค่าวัสดุรายหัวของนักเรียนด้วย

5.3 ด้านที่ 3 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

1. สร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ผ่านความร่วมมือกับศึกษาธิการจังหวัด

2. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

3. ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและความร่วมมือให้กับผู้บริหารและครู เพื่อต่อยอดการพัฒนาทั้งด้านกายภาพ การบริหารจัดการ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

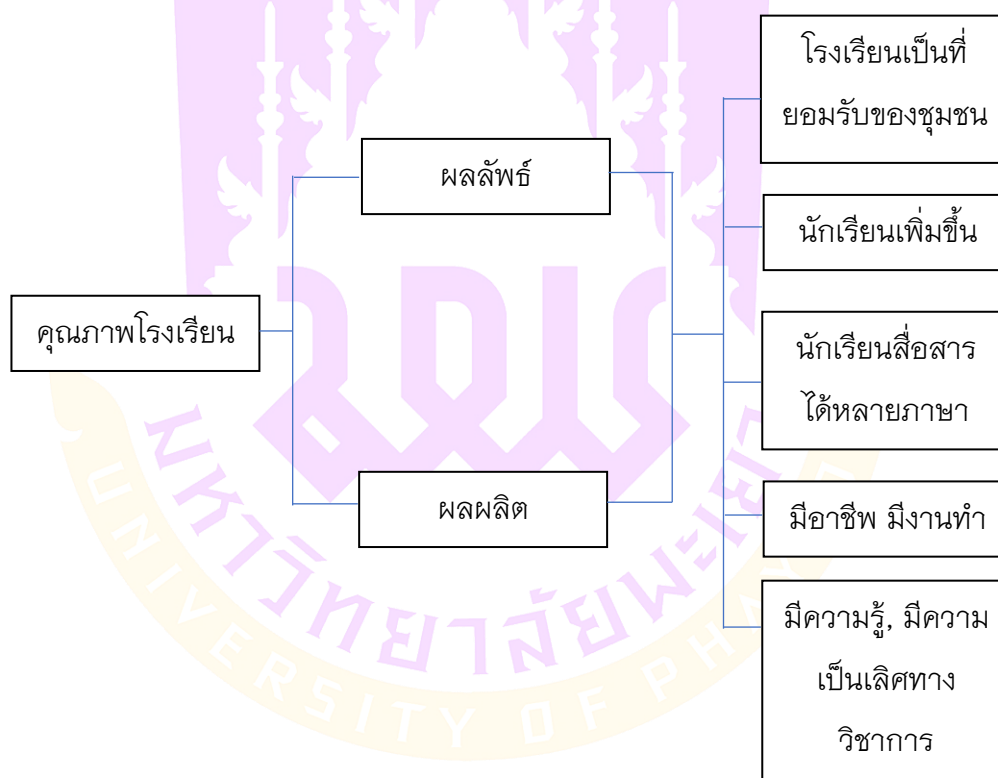
4. ส่งเสริมการเขียนแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

5. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยเน้นให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายการพัฒนา สนับสนุนความร่วมมือระหว่างศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานในท้องถิ่นด้วย ในส่วนของผู้บริหารและครู จะส่งเสริมทักษะการสื่อสารและความร่วมมือเพื่อต่อยอดการพัฒนาอย่างเต็มที่ พร้อม ๆ กับการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา

ทั้งนี้ จากการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) จึงได้มีโครงสร้างคุณภาพของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ดังภาพ 2

ภาพ 2 โครงสร้างคุณภาพโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator: KPIs) ของโรงเรียน คุณภาพประจำตำบล

6.1 เชิงปริมาณ

1. จำนวนโรงเรียนประจำตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน
2. จำนวนโรงเรียนประจำอำเภอ อย่างน้อยอำเภอละ 1 โรงเรียน

6.2 เชิงคุณภาพ

1. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และโรงเรียนประจำอำเภอ ต้องมีความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นสถานศึกษาคุณธรรม มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (ITA) และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขอนามัย เป็นโรงเรียนศูนย์รวมการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2. ร้อยละ 80 ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะ ศักยภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการ มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน คลังนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. ร้อยละ 80 ของนักเรียนได้รับโอกาสและเข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นธรรม

4. ร้อยละ 80 ของนักเรียนมีการพัฒนาด้านสติปัญญา (Intelligence) ด้านอารมณ์ (Emotion) มีทัศนคติ (Attitude) มีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย (Physical) และมีพัฒนาทักษะชีวิตตามกระบวนการลูกเสือ ปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ มีคุณลักษณะตามโรงเรียนสุจริต มีความรัก ห่วงเห่นและความภูมิใจในชาติ โดยใช้แนวคิดแบบ STAR STEMS และมีคุณธรรม อัตลักษณ์แนวทางโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ (Moral Quotient) สามารถรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อจบการศึกษา มีงานทำอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

5. ร้อยละ 80 ได้รับความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุนจากทุก ภาคส่วนทั้ง เอกชน บ้าน วัด ศาสนสถานอื่น ๆ รัฐ และโรงเรียน ในการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ เป็นโรงเรียนที่ให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเข้มแข็งทั้งด้านวิชาการ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดนตรี กีฬา ศิลปะและ

จิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพร้อมด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ ครุภัณฑ์ สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เป็นโรงเรียนที่เน้นการพัฒนา พื้นฐานด้านอาชีพ และการเป็น “โรงเรียนของชุมชน” ที่มีความร่วมมือกับท้องถิ่นและบริการ โรงเรียนเครือข่ายและชุมชนอย่างเข้มแข็ง ซึ่งภาพความสำเร็จของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. นักเรียน เข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นธรรม ทั้งด้านสติปัญญา (Intelligence) ด้านอารมณ์ (Emotion) มีทัศนคติ (Attitude) มีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย (Physical) ทักษะชีวิตตามกระบวนการลูกเสือ และปฏิบัติตาม ค่านิยม 12 ประการ เพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย (Moral Quotient) มีทักษะด้านเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ มีทักษะด้านภาษา 2 ภาษาขึ้นไป มีสมรรถนะที่สำคัญ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะอาชีพมุ่งสู่การมีงานทำอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2. ครู มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะ คักยภาพ และความสามารถในการ บริหารจัดการ มีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน คลังนวัตกรรมการเรียนการสอน มีจรรยาบรรณ มีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้วัสดุ สื่ออุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทันสมัย ส่งเสริมความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีการพัฒนาตนเองแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) อย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหาร มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะ คักยภาพ และความสามารถใน การบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมี คุณภาพเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุดต่อคุณภาพผู้เรียน

4. โรงเรียน มีโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก มีคุณภาพ ด้านสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัย ทันสมัย และมีมาตรการ อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สามารถ ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน มีความโดดเด่นในการเป็นโรงเรียนหลักที่สามารถใน การให้บริการโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียง มีความเข้มแข็งทางวิชาการและมีความพร้อมในการ พัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพผ่าน การมีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

5. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทุกภาคส่วนทั้งเอกชน บ้าน วัด ศาสนสถานอื่นๆ รัฐและโรงเรียนให้การยอมรับ เชื้อถือต่อคุณภาพของโรงเรียน ครู และผู้บริหาร และมีส่วนร่วม

ในการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความต้องการให้บุตรหลานเข้ารับการศึกษาและให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการศึกษาเสมือนเป็นเจ้าของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของตำบล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ทั้งด้านความรู้ ด้านอารมณ์ ด้านเจตคติ ด้านร่างกายและมีคุณธรรมจริยธรรม มีเป้าหมายอย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียน อาคารประกอบ ระบบคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ส่งเสริมด้านการศึกษาอย่างรอบด้านให้มีโอกาสเข้าถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ และสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในตำบล เป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นต้นแบบที่มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นการสร้างสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้พัฒนาอย่างเต็มที่ เป็นศูนย์กลางหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

จุดเน้นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับประเด็นคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติทั้งผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทและเป็นการศึกษาตลอดชีวิตจึงวิเคราะห์จุดเน้นของโครงการเพื่อตอบรับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. ทักษะวิชาการ มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อ สถานที่ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ เช่น ห้องเรียนอัจฉริยะ ห้องสมุดอัจฉริยะ ห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ (STEM)

2. ทักษะอาชีพมีวัตถุประสงค์อุปกรณ์ สื่อ สถานที่ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพและการมีงานทำ เช่น ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์อุปกรณ์ สื่อ สถานที่ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เช่น สระว่ายน้ำ สนามกีฬา แหล่งเรียนรู้ ด้านศิลปะวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม

4. ด้านภาษา มีวัตถุประสงค์อุปกรณ์ สื่อ สถานที่ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อการสื่อสาร เช่น ห้องเรียนภาษา ห้องปฏิบัติการด้านภาษา (Sound lab) สื่อภาษาต่างประเทศ

5. ด้าน ICT วัตถุประสงค์อุปกรณ์ สื่อ สถานที่ด้าน ICT เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ ICT ในการเรียนรู้ และสร้างอาชีพ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ WIFI

2. ด้านการส่งเสริมการศึกษา

1. พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นเพื่อเพิ่มทักษะวิชาการทักษะอาชีพทักษะชีวิต ให้กับผู้เรียน เน้นวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง การจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดแบบมีเหตุผลและเป็นขั้นตอน (Coding) และมีแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2. จัดหาบุคลากรครูให้ครบชั้น ครบวิชาเอก และมีครูเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือ จัดหานักศึกษาฝึกงานหรืออาสาสมัครทั้งในและต่างประเทศ เพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน

3. จัดสรรและพัฒนาครูด้านภาษาให้มีความชำนาญในการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสื่อสารได้

4. ด้าน ICT ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

3. ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

ส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนทั้งเอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนส่งเสริมงบประมาณ สถานที่ องค์ความรู้ แหล่งเรียนรู้ และบุคลากร เพื่อพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนให้มีคุณภาพ เช่น แหล่งเรียนรู้อาชีพในชุมชน ปรชาญชาวบ้าน การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด โรงเรียนขนาดใหญ่ มหาวิทยาลัย ร้านค้าหรือบริษัท

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า จุดเน้นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มุ่งพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษา โดยมีการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีการพัฒนาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค สื่อและอุปกรณ์ การเรียนให้มีความพร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ รวมถึงภาวะโภชนาการและสุขภาพของ นักเรียน ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนด้าน ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและภาษาที่โรงเรียนเลือก สะเต็มศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและนวัตกรรมด้านการ บริหารและการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ได้เปิดโอกาสให้ หน่วยงานในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ของ ผู้เรียน

ความสำเร็จการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลพบว่าในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจะทำให้เกิดผล สำเร็จใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาผู้บริหาร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการพัฒนาผู้บริหารมีหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

การพัฒนาผู้บริหารเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้ที่รับผิดชอบงานทำงานได้ดีขึ้น การพัฒนา ผู้บริหารจึงมีรูปแบบเช่นเดียวกับระบบการฝึกอบรมและการพัฒนาทั่ว ๆ ไป โดยสามารถ ดำเนินการในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพและแนวความคิดของหน่วยงาน กระบวนการพัฒนาผู้บริหาร เมื่อประมวลความคิดเห็นของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านโดยสรุป แล้ว ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ขั้นศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหาร มีการศึกษาใน 3 ด้าน กล่าวคือ การวิเคราะห์องค์การ เพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และบรรยากาศ ขององค์การ การวิเคราะห์การปฏิบัติงาน เป็นการศึกษาทักษะ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่ จำเป็นสำหรับงานนั้น ๆ และการวิเคราะห์บุคคล เป็นการศึกษาและประเมินความสามารถของ บุคคลว่ามีผลการทำงานเช่นไร มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับงานหรือไม่

โดยทั่วไปแล้วผู้บริหารที่ปฏิบัติงานไม่ได้ผลดีเป็นเพราะขาดความรู้สำหรับการ ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดทัศนคติที่ดีต่องาน ขาดการฝึกปฏิบัติ ขาดทักษะ ขาดความสนใจ

และขาดความเข้าใจในวิธีการทำงานต่าง ๆ โดยมีเทคนิคที่ใช้ในการหาความต้องการจำเป็น ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์การใช้แบบสอบถาม การสำรวจ การทดสอบ การศึกษา เอกสาร รายงาน บันทึกที่ชี้ให้เห็นปัญหา

2. ขั้นการวางแผนและพัฒนาโครงการพัฒนาผู้บริหาร เป็นการวางแผนและจัดทำโครงการ ตลอดจนสร้างหลักสูตรต่าง ๆ ที่จะตอบสนองต่อผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในขั้นแรก การวางแผนพัฒนานี้ควรให้มีความเหมาะสมกับแต่ละบุคคลซึ่งหมายความว่า หลักสูตรแต่ละหลักสูตรย่อมเหมาะสมกับผู้บริหารแต่ละระดับ วิชาแต่ละวิชาย่อมเหมาะสมกับผู้บริหารแต่ละคน

3. ขั้นการดำเนินโครงการพัฒนา เป็นขั้นลงมือปฏิบัติจริง โดยมีเทคนิควิธีการที่สามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย งบประมาณและข้อจำกัด ต่าง ๆ เทคนิคการพัฒนาอาจจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

การพัฒนาขณะปฏิบัติงาน (On-the-Job Method) ได้แก่ การหมุนเวียนงาน การสอนงาน การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการวางแผนความก้าวหน้าการพัฒนานอกการปฏิบัติงาน (Off-the-Job Method) เป็นการพัฒนาที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน หรือนอกเหนือจากการปฏิบัติงานประจำซึ่งมักจะจัดในห้องเรียนหรือห้องฝึกอบรม โดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กรณีศึกษา เกมการบริหาร การสัมมนาภายนอกโครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัย การแสดงบทบาทสมมุติการให้ทดลองวิเคราะห์งานจากตัวอย่าง แบบแผนพฤติกรรมและศูนย์การพัฒนาในหน่วยงาน การพัฒนาผู้บริหารแบบพิเศษ (Specialized Method) เป็นเทคนิคที่ใช้การเพิ่มการรู้ลึกของผู้บริหารต่อบุคคลอื่นและลดความขัดแย้งระหว่างแผนกหรือหน่วยงาน เช่น การอบรมผู้นำที่เหมาะสม การอบรมเพื่อแก้ไขจุดอ่อน เป็นต้น

4. ขั้นการประเมินผลการพัฒนาผู้บริหาร เป็นการตรวจสอบหาความคุ้มค่า โดยอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดเน้นแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการพัฒนา ระดับการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการพัฒนา ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการพัฒนาและระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านประสิทธิผลขององค์การ

โดยสรุปแล้ววิธีการพัฒนาผู้บริหารมีหลายหลายวิธี เช่น การให้ผู้บริหารสละเวลาไปศึกษาและฝึกอบรมในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนสามารถจัดหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาวได้หลากหลาย แนวทางนี้นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในสายงานอาชีพแล้ว อีกทั้งยังทำให้ผู้บริหารมีความมั่นใจในตัวเอง ผู้บังคับหน่วยที่เข้าใจวัตถุประสงค์ของงานและมีโอกาสได้รับการเลื่อนตำแหน่งและรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานควรส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนรวมทั้งจัดให้มีในระหว่าง

ปฏิบัติงานด้วย จัดขึ้นภายในหรือภายนอกแผนกก็ได้เพื่อเสริมทักษะเฉพาะของผู้บริหาร ทั้งนี้ การจัดการศึกษาในลักษณะนี้มีความจำเป็นเนื่องจากใช้เวลาไม่มาก ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริงสามารถนำมาารวมกันเพื่อหาทางแก้ไขได้ และด้วยการเรียนรู้ผ่านการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองได้ หาความรู้ทุกรูปแบบโดยใช้เวลาว่างจากการติดตามข่าวสาร ประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน พัฒนาตนเองทางการบริหาร สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารสถานศึกษา มีเทคนิคในการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยผู้บริหารต้องมีเทคนิคในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการพัฒนาครู

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูมีรูปแบบและแนวทางซึ่งสรุปได้ว่าครูต้องพัฒนาความสามารถในการวิจัยและวิเคราะห์ความต้องการของครูและสถานศึกษาตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพงาน ครูสามารถค้นคว้า วิเคราะห์ การใช้การผลิต การจัดหาสื่อ เทคโนโลยี และความจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการพัฒนาการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสรุปได้ว่า การพัฒนาผู้เรียนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกิจกรรมและได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ได้เรียนรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพตามความเหมาะสม

4. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่าการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม การใช้สื่อนวัตกรรม

และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยความร่วมมือของครูทุกคน จัดสรรงบประมาณกิจกรรมการเรียนรู้ให้เพียงพอ

5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงสรุปได้ว่า ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และร่วมแลกเปลี่ยนกิจกรรมของโรงเรียน มีการประสานเพื่อขอความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียน นำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน และเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความสำเร็จการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลนั้น เกิดผลสำเร็จได้ด้วยการพัฒนาผู้บริหารให้มีเทคนิคในการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายและสอดคล้องกับสถานการณ์ พัฒนาครูให้สามารถวิเคราะห์ ผลผลิต จัดหาสื่อและเทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพิ่มโอกาสทางการศึกษา มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รินแก้ว มาตย์วังแสง (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 โดยภาพรวมคือควรมีการประชุมปรึกษาหารือสร้างแรงจูงใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองชุมชนและภาคีเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของ

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยนักเรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครูและปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยโรงเรียนส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเท่ากับ 0.81 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้ร้อยละ 66.60 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Y = 1.226 + 0.264(X_1) + 0.185(X_2) + 0.113(X_4) + 0.136(X_5)$ $Z = 0.353(Z_1) + 0.231(Z_2) + 0.138(Z_4) + 0.211(Z_5)$

เอกลักษณ์ พลศักดิ์ (2564) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เมื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยรวม พบวาระดับสภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการการสร้างกลยุทธ์ในภาพรวมระดับมากที่สุด กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) กลยุทธ์ และ 5) ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการขับเคลื่อน POLC ในการดำเนินงานตามแนวกลยุทธ์ภาพรวมหลังการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถนำกลยุทธ์ไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนท้องถิ่นระดับตำบลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้จริง

ชรินทร์ เกิดพุ่ม (2564) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียนไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม ไม่มีรถบริการรับ-ส่งนักเรียน และไฟถนนส่องสว่าง ระบบไฟฟ้าภายในอาคารชำรุด ไม่ได้รับการสนับสนุน การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์น้ำประปาหมู่บ้านไหลไม่สม่ำเสมอ ระบบน้ำบาดาลชำรุด ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง ขาดอุปกรณ์กรองน้ำดื่ม ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร คอมพิวเตอร์ไม่พร้อมและไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ส่วนด้านการส่งเสริม

การศึกษา ขาดแคลนครุภาษาจีน ขาดอุปกรณ์จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของสะเต็มศึกษา ไม่ได้รับงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ขาดเครื่องมือสอนทักษะอาชีพเพิ่มเติม วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติของนักเรียน โรงเรียนจัดทำเว็บไซต์แต่ขาดการนำไปใช้และบุคลากรผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน และด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมขาดการประสานงานกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบายและเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดตั้งงบประมาณในแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียน ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีการสำรวจทักษะอาชีพที่สอดคล้องต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียน และ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

เทพพร บุตรตาน้อย (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมการศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอท่ามะกา มีปฏิบัติการมากกว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอนมทวน

สิตานันท์ ศรีชมพล (2564) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D. =0.54) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, S.D. = 0.38) และความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ด้านกลยุทธ์ 2) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 3) ด้านการปฏิบัติการและอันดับสุดท้ายคือด้านผลลัพธ์ 2.แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศแบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย 21 องค์ประกอบ 3.ผลการประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.90$, S.D. = 0.21) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม

($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.06) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.28) และด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.30)

อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์ (2564) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า ด้านการประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.314$) รองลงมาคือด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.308$) และการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.307$) ตามลำดับ

ก้องไกล เหมันต์ (2565) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า 1. สภาพความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และด้านการรวมกิจกรรมของชุมชน ตามลำดับ 2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้แก่ โรงเรียนควรมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ควรให้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อด้วยความสุภาพเป็นกันเอง โดยไม่เลือกปฏิบัติ บุคลากรในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกับกิจกรรมงานบุญประเพณีของชุมชนตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ และโรงเรียนควรมีการประสานงานสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชนไปพร้อมกัน

พลธาวิณ วัชรทรงำรงค์ (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำ

เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สง่า ทองสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ PLC เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า 1. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ PLC ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ 2) กรอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 3) หลักการ ทฤษฎี 4) ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและ 5) ตัวชี้วัดความสำเร็จ 2. ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ PLC พบว่าความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25)

อภิชาติ มุ่งธินสาร (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.806$) 4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านนวัตกรรม (X5) ด้านการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมนวัตกรรม (X4) และด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมสู่การเปลี่ยนแปลง (X1) และมีซึ่งตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารทั้ง 3 ด้านนี้สามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ร้อยละ 66.10 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ

± .16343 5. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านนวัตกรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านนวัตกรรมสามารถเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ความสามารถเชิงนวัตกรรม ด้านการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมนวัตกรรม ผู้บริหารมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ สร้างเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน มีการนำนวัตกรรมมาใช้ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมสู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี ใช้ความรู้ ความสามารถ ในการกระตุ้นใ้มน้ำใจบุคลากร มีการกำหนดวิสัยทัศน์

Ingrid (2001) ได้วิจัยเรื่อง การเตรียมการของโรงเรียน เพื่อก้าวเข้าสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย บูรณาการภาษาต่างประเทศมาใช้ในการสื่อสารในชั้นเรียน ควรจัดอบรมครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนการสอน เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการได้ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของโรงเรียน

Clark (2008) ได้วิจัย เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลของรัฐโคโรไลนา พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นระบบที่ค่อนข้างยุ่งยาก และซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการภายใต้เงื่อนไข และคุณลักษณะที่เฉพาะ ต้องอาศัยเอกสารแนวทางที่ละเอียดและสมบูรณ์มากที่สุด หรืออาศัยผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยแนะนำแผนการดำเนินการ ช่วยกำหนดแผนกลยุทธ์ กลยุทธ์ของโรงเรียน การจัดกิจกรรมงานโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

Sneed (1996) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการทบทวนคุณภาพโรงเรียนในการกระตุ้นการพัฒนาสถานศึกษา (The Effectiveness of School Quality Review Instimulating School:SQR) พบว่ากระบวนการจัดทำ SQR ของโรงเรียน มีผลต่อความพยายามในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตามความพยายามในการพัฒนาสถานศึกษาในกระบวนการจัดทำ SQR นี้ยังมีประเด็นในเรื่องของความรู้ความเข้าใจของท้องถิ่นและมลรัฐเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

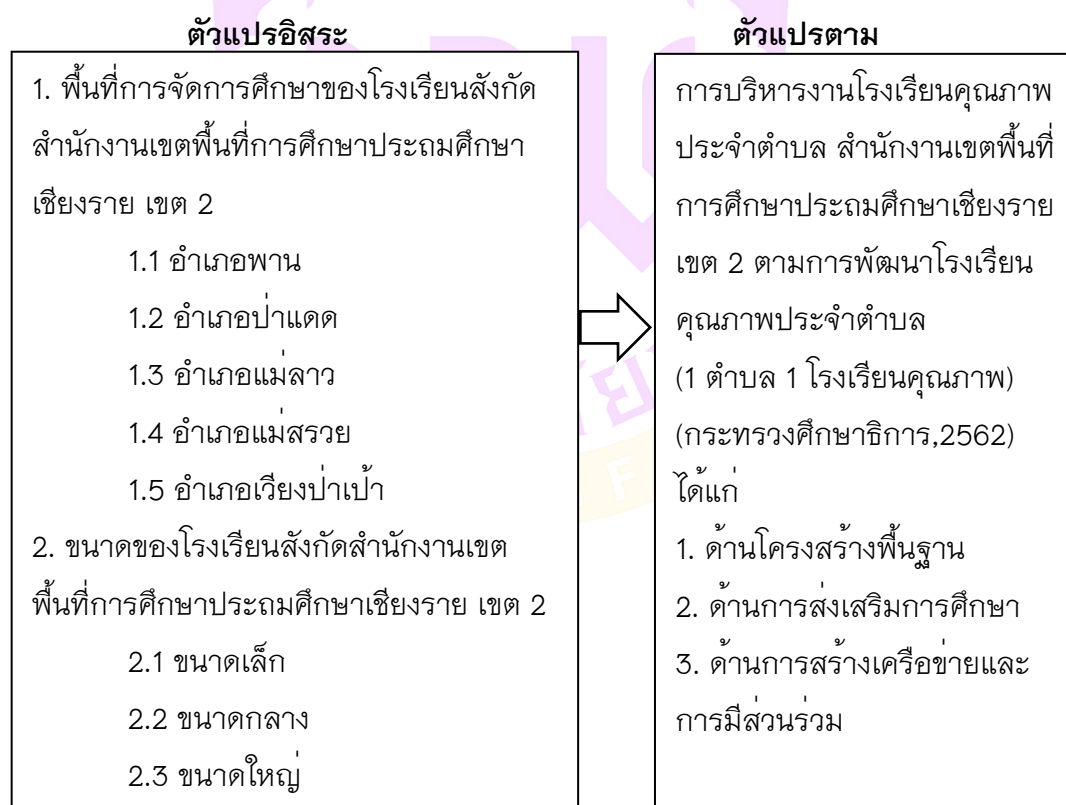
Mok (2003) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจและการศึกษาในสิงคโปร์ กรณีศึกษารูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนสามารถพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งวิธีที่จะส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ คือ รูปแบบความเป็นเลิศของ

โรงเรียน (School Excellence Model : SEM) เพื่อพัฒนาและการประเมินตนเอง โดยได้กำหนดบริบทของนโยบายนี้เพื่อให้โรงเรียนได้ศึกษาและนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน

Khan (2014) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง โรงเรียนในสิงคโปร์และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เป็นเลิศผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมความเป็นเลิศในโรงเรียน โดยสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งมีครูดูแลเอาใจใส่และมุ่งเป้าหมายไปที่การพัฒนาอย่างรอบด้าน

Huang (2019) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนในสิงคโปร์และการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์โรงเรียนแบบสามเหลี่ยมที่เน้น การมีส่วนร่วมของครู ความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบของโรงเรียนมีส่วนสำคัญกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงการสอนของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมการพัฒนาความรู้แก่นักเรียน ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (2566) รวมทั้งสิ้น 585 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 458 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970)

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่การจัดการศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
อำเภอพาน	14	163	177	14	115	129
อำเภอป่าแดด	5	67	72	5	57	62
อำเภอแม่ลาว	5	54	59	5	48	53
อำเภอแม่สรวย	12	136	148	12	101	113
อำเภอเวียงป่าเป้า	8	121	129	8	93	101
รวม	44	541	585	44	414	458

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง พื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์การให้ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC) ทั้งฉบับได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.8

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out) โดยนำไปทดสอบกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 41 ฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการส่งผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) ของโรงเรียน ซึ่งได้แนบลิงค์และคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในระบบ Google forms มายังผู้วิจัย จำนวน 458 ฉบับ

3. ผู้วิจัยตรวจสอบติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย จำนวน 453 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ซึ่งลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลผลเพื่อจัดระดับคะแนนสภาพการบริหารสถานศึกษา กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งตามพื้นที่จัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบว่ามีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 458 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 453 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90 ดังปรากฏในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง พื้นที่จัดการศึกษา และขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (n = 453)	ร้อยละ
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1. เพศ		
1.1 ชาย	194	42.80
1.2 หญิง	259	57.20

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n =453)	ร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
2.1 ครู	408	90.10
2.2 ผู้บริหาร	45	9.90
3.2 อำเภอป่าแดด	75	16.60
3.3 อำเภอแม่ลาว	47	10.40
3.4 อำเภอแม่สรวย	112	24.70
3.5 อำเภอเวียงป่าเป้า	89	19.60
4. ขนาดของโรงเรียน		
4.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน	102	22.50
4.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน	351	77.50
4.3 ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน	0	0.00
รวม	453	100.00

จากตาราง 2 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 เพศหญิง จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 ตำแหน่งครู จำนวน 408 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอพาน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอป่าแดด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอแม่ลาว จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอแม่สรวย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 และโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม

การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.29	0.48	มาก	2
2. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	4.18	0.60	มาก	3
3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	4.52	0.57	มากที่สุด	1
รวม	4.33	0.50	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.52 รองลงมา คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.29 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.18

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ
ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมและรายข้อ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	4.51	0.63	มากที่สุด	2
2. โรงเรียนมีการพัฒนาอาคารเรียน อาคาร ประกอบให้มีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน	4.31	0.66	มาก	5
3. โรงเรียนมีโรงอาหาร โรงพลศึกษา สนาม ฟุตบอล ที่พร้อมให้บริการผู้เรียน	3.97	0.85	มาก	9
4. โรงเรียนมีระบบสาธารณูปโภคมีความพร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ	4.23	0.75	มาก	6
5. โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่มีความ พร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ	4.05	0.85	มาก	8
6. โรงเรียนมีระบบดูแลภาวะโภชนาการและ สุขภาพของนักเรียน	4.20	0.84	มาก	7
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนใน ด้านทักษะวิชาการ	4.62	0.56	มากที่สุด	1
8. โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านทักษะชีวิต	4.33	0.62	มาก	4
9. โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านเทคโนโลยี สารสนเทศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ	4.46	0.64	มาก	3
10. โรงเรียนมีเครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่าย โทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรทัศน์และสัญญาณ วิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต และ อุปกรณ์รองรับระบบที่มีความพร้อมในการใช้ งาน	4.62	0.48	มากที่สุด	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ต่อ)	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
11. โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์พกพาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน	3.88	0.76	มาก	10
รวม	4.29	0.48	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ และ ข้อที่ 10 โรงเรียนมีเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์รองรับระบบที่มีความพร้อมในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาคือ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.51 ข้อที่ 9 โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.46 และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 11 โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์พกพาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.88

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการส่งเสริมการศึกษา ในภาพรวมและรายข้อ

ด้านการส่งเสริมการศึกษา	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ	4.30	0.87	มาก	5
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่โรงเรียนเลือก เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ	2.70	1.35	ปานกลาง	7

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมการศึกษา (ต่อ)	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
3. โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านอาชีพสร้าง ลักษณะเฉพาะของการเป็นผู้ประกอบการ	3.36	1.07	มาก	6
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มี การพัฒนาตนเอง	4.54	0.70	มากที่สุด	3
5. โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและ นวัตกรรมด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้	4.46	0.70	มาก	4
6. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและ จุดเน้น	4.62	0.56	มากที่สุด	1
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วย วิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการ คิด	4.58	0.57	มากที่สุด	2
8. โรงเรียนจัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบ วิชาเอก	4.58	0.63	มากที่สุด	2
9. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	4.54	0.57	มากที่สุด	3
รวม	4.18	0.60	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการส่งเสริมการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 6 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น มีค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาคือ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และข้อที่ 8 โรงเรียนจัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก มีค่าเฉลี่ย 4.58 และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่โรงเรียนเลือก เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 2.70

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ
ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายข้อ

ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.46	0.70	มาก	3
2. โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยน ในกิจกรรมของโรงเรียน	4.54	0.64	มากที่สุด	2
3. โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อขอ ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนา สถานศึกษา	4.66	0.62	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.54	0.70	มากที่สุด	2
5. ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ จัดการเรียนการสอน	4.54	0.70	มากที่สุด	2
6. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.54	0.64	มากที่สุด	2
7. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดย เปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาโรงเรียน	4.54	0.57	มากที่สุด	2
8. โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน	4.54	0.64	มากที่สุด	2
9. โรงเรียนจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	0.70	มาก	4

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (ต่อ)	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	อันดับ
10. โรงเรียนมีการพัฒนาคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล	4.54	0.57	มากที่สุด	2
รวม	4.52	0.57	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมาคือ ข้อที่ 2 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของโรงเรียน ข้อที่ 4 โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ 5 ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ 6 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ข้อที่ 8 โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและข้อที่ 10 โรงเรียนมีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีค่าเฉลี่ย 4.54 และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 9 โรงเรียนจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.38

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	df	F	sig
อำเภอพาน	4.41	0.42	4	6.593	0.000*
อำเภอป่าแดด	4.47	0.37			
อำเภอแม่ลาว	4.29	0.29			
อำเภอแม่สรวย	4.33	0.49			
อำเภอเวียงป่าเป้า	4.12	0.70			

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตาม
พื้นที่การจัดการศึกษา เป็นรายคู่

พื้นที่การจัดการศึกษา	อำเภอ พาน	อำเภอ ป่าแดด	อำเภอ แม่ลาว	อำเภอ แม่สรวย	อำเภอ เวียงป่าเป้า
อำเภอพาน	-	0.0595	0.1201	0.0891	0.2901*
อำเภอป่าแดด		-	0.1803	0.1485	0.3495*
อำเภอแม่ลาว			-	0.0318	0.1692
อำเภอแม่สรวย				-	0.2010
อำเภอเวียงป่าเป้า					-

จากตาราง 8 พบว่า เมื่อนำความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มาทดสอบหาความแตกต่างของการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แต่ละพื้นที่การจัดการศึกษา เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้าและพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า

ตาราง 9 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	df	F	sig
ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน	4.28	0.52	1	1.595	0.207
ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน	4.35	0.45			
ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 – 1500 คน	-	-			

จากตาราง 9 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน

พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียนมีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำ
ตำบลไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 458 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้าง

เครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา

1.1 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ และ ข้อที่ 10 โรงเรียนมีเครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์รองรับระบบที่มีความพร้อมในการใช้งาน รองลงมาคือ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ 9 โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 11 โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์พกพาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน

1.2 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการส่งเสริมการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 6 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น รองลงมาคือ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และข้อที่ 8 โรงเรียนจัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่โรงเรียนเลือก เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ

1.3 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ ข้อที่ 2 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของโรงเรียน ข้อที่ 4 โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ 5 ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ 6 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ข้อที่ 8 โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและข้อที่ 10 โรงเรียนมี

การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ข้อที่ 9 โรงเรียนจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา พบว่า มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงนำผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มาทดสอบหาความแตกต่างของการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้าและอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียนมีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพพร บุตรดา น้อย (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคภูมิใจบุรีเขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคภูมิใจบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิตานันท์ ศรีชมพล (2564) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านกลยุทธ์ 2) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 3) ด้านการปฏิบัติการและอันดับสุดท้ายคือด้านผลลัพธ์ 2.แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศแบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย 21 องค์ประกอบ 3.ผลการประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ผลการวิจัยในรายด้านมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ ซึ่งโรงเรียนมีเครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรทัศน์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์รองรับระบบที่มีความพร้อมในการใช้งาน มีการบริหารจัดการด้านอาคารเรียน อาคารประกอบให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหม ทิพย์พรหม (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยนักเรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา

ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครูและปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์ (2564) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ เกิดพุ่ม (2564) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียนไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุด ท่อประปาไม่มีการซ่อมแซม-ส่งนักเรียน และไฟถนนส่องสว่าง ระบบไฟฟ้าภายในอาคารชำรุด ไม่ได้รับการสนับสนุน การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์น้ำประปาหมู่บ้านไหลไม่สม่ำเสมอ ระบบน้ำบาดาลชำรุด ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง ขาดอุปกรณ์กรองน้ำดื่ม ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร คอมพิวเตอร์ไม่พร้อมและไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

1.2 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการส่งเสริมการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น และมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด รวมทั้ง จัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ingrid (2001) ได้วิจัยเรื่อง การเตรียมการของโรงเรียน เพื่อก้าวเข้าสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย บูรณาการภาษาต่างประเทศมาใช้ในการสื่อสารในชั้นเรียน ควรจัดอบรมครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนการสอน เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการได้ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang (2019) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนในสิงคโปร์และการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์โรงเรียนแบบสามเหลี่ยมที่เน้น การมีส่วนร่วมของครู ความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบของโรงเรียนมีส่วนสำคัญกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงการสอนของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมการพัฒนาความรู้

แก่นักเรียน ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ เกิดพุ่ม (2564) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 พบว่าด้านการส่งเสริมการศึกษา ขาดแคลนครูภาษาจีน ขาดอุปกรณ์จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของสะเต็มศึกษา ไม่ได้รับงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ขาดเครื่องมือสอนทักษะอาชีพเพิ่มเติม วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติของนักเรียน โรงเรียนจัดทำเว็บไซต์แต่ขาดการนำไปใช้ และบุคลากรผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน

1.3 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของโรงเรียน นำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนกับสถานศึกษาร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและมีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล รวมทั้งมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินแก้ว มาตย์วังแสง (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6 พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6 โดยภาพรวมคือควรมีการประชุมปรึกษาหารือสร้างแรงจูงใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองชุมชนและภาคีเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ให้กับนักเรียนได้ ฝึกปฏิบัติมากขึ้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องไกล เหมันต์ (2564) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า 1. สภาพความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัด 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และด้านการรวมกิจกรรมของชุมชน ตามลำดับ 2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัด 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้แก่ โรงเรียนควรมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ควรให้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อด้วยความสุภาพเป็นกันเอง โดยไม่เลือกปฏิบัติ บุคลากรในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกับกิจกรรมงานบุญประเพณีของชุมชนตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ และโรงเรียนควรมีการประสานงานสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชนไปพร้อมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ เกิดพุ่ม (2564) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมขาดการประสานงานกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบายและเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดตั้งงบประมาณในแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียน ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีการสำรวจทักษะอาชีพที่สอดคล้องต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียน และ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงนำผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มาทดสอบหาความแตกต่างของการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้าและอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพพร บุตรตาน้อย (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมการศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอท่ามะกา มีปฏิบัติการมากกว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอพนมทวน

ส่วนการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไม่แตกต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามคืนกลับมา และการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการบริหารงานของโรงเรียนทุกขนาดมีการบริหารงานตามโครงสร้างและภารกิจการทำงานที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ มุ่งธิดาร (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่

ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
ขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีการจัดการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์พกพาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน เนื่องจากทำให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพจะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการเรียนรู้ออนไลน์หรือการฝึกฝนทักษะทางดิจิทัลอีกด้วย อีกทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพในโรงเรียนยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการคิดเชิงสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังเสริมสร้างทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับนักเรียนในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ดังนั้นการมีคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่เป็นทางเลือกให้กับนักเรียน เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ เป็นต้น เนื่องจากการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนในการใช้ภาษาต่างๆ การเรียนรู้ภาษาไม่เพียงแต่เพิ่มความรู้ใหม่ๆ เท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการพัฒนาตัวเองให้กลายเป็นบุคคลที่มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ดี การเรียนการสอนด้านภาษายังเป็นประโยชน์ต่อการเชื่อมโยงกับโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาภาษาช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจโลกใบนอกและเข้าถึงข้อมูลจากทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงกับคนที่มีวัฒนธรรมและภาษาต่างๆ อย่างมีความเข้าใจและเป็นมิตรอีกด้วย การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาเป็นการลงทุนที่มีประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของนักเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีบันทึกข้อตกลง

ชัดเจนช่วยให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันได้ดีขึ้น ลดข้อขัดแย้งและความสับสนในการดำเนินงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เป็นประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าทรัพยากรทั้งสองฝ่ายถูกใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักเรียนอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้การจัดทำบันทึกข้อตกลงยังช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนให้กับการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น การมีเป้าหมายชัดเจนช่วยให้ทั้งสองฝ่ายมุ่งมั่นทำงานร่วมกันในทิศทางที่เหมาะสม และมุ่งหวังให้คุณภาพการศึกษามีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังช่วยในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับปรุงและปรับสถานการณ์ได้อย่างทัน่วงที่ การจัดทำบันทึกข้อตกลงยังเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสระหว่างทั้งสองฝ่าย และช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่นในระยะยาว ดังนั้นการจัดทำบันทึกข้อตกลงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล**. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.1tambon1school.go.th>
- ก้องไกล เหมือนต์. (2565). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. **วารสาร มจร.มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**.
- กิติมา ปรีดีติลล. (2542). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- เก่ง ตลาตธานี. (2550). **การบริหารงานสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จันทร์ธานี สงวณนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตศึกษา.
- จีระ หงส์ดารมภ์. (2550). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- ชรินทร์ เกิดพุ่ม. (2564). **ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2547). **การบริหารงานวิชาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2546). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เทพพร บุตรदान้อย. (2564). **การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ธีระ รุญเจริญ. (2548). **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2548). **ก้าวสู่ผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บพิศการพิมพ์.
- นภาดา ผูกสุวรรณ. (2553). **การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บงอร จันกรม. (2552). **การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรมพร ทิพย์พรม. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สุนด์รีฟิล์ม.
- ปัญญา แก้วกัญญา และสุภัทรพันธ์ พัฒนกุล. (2545). **การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือเขตพื้นที่เป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2534). **การบริหารงานบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรวานนการพิมพ์.
- พลธาวิณ วัชรทรงธำรงค์. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. **วารสารวิชาการวิจัย และนวัตกรรม มสธ. (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2565.
- พัทธ์ธีรา รัตนชัย. (2550). **การบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 3-4) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**

- เชิงราย เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- พานพงศ์ พนมวัน. (2562). แผนการศึกษาแห่งชาติกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของประชากรไทยวัยแรงงานปี 2562. **วารสารการศึกษาไทย.**
- ภิญโญ สาธร. (2537). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มยุเรศ โคตรชมพู. (2550). **ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รัชดา ธรรมเจริญ. (2554). **องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยอด นิยมเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- รินแก้ว มาตย์วังแสง. (2561). **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สงขลา: ภาควิชาการบริหารศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิรั ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศิริพงษ์ เต่าภายน. (2548). **หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สง่า ทองสวัสดิ์. (2565). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ PLC เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2565.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน**

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). ศธ. สพฐ.ร่วมลงนาม MOU โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.obec.go.th/archives/50253>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). สพฐ. ยกร่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ “โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ”. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.obec.go.th/archives/281713>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานแนวทางการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET). กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ... กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในประเทศไทยและประเทศที่คัดสรรเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2562). ข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2566, จาก <http://1tambon1school.go.th>
- ลิตานันท์ ศรีชมพล. (2564). แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุมนา พุ่มประพาฬ. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ส.เนาะ ดิเียว์ฟ. (2535). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2548). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิชาติ มุ่งฉิสาร. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร

- โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด
สกลนคร. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร)**, ปีที่ 11 ฉบับที่ 44 กรกฎาคม – กันยายน 2566.
- อมรชัย ดันติเมธ. (2542). **การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อารีลักษณ์ พงษ์โสภา. (2545). **กระบวนการงบประมาณที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลของ
การบริหารงานงบประมาณ กรณีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- อำนวยการ แสงสว่าง. (2540). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อินสอน บัวเขียว. (2537). **สาระสำคัญการบริหารชุมชน**. กรุงเทพฯ: พิราบสำนักพิมพ์.
- อุณากรรณ สอนมะม่วง. (2553). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต
2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกลักษณ์ พลศักดิ์. (2564). **กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสันติศึกษาปริทัศน์ มจร,
ปีที่ 9 ฉบับที่ 4 มิถุนายน 2564.**
- Beach, D. S. (1965). **Personnel : The Management of People at Work**. New York:
Macmillan Company.
- Clark, P. (2008). **Global Trends Necessitating a World Class Education. Dissertation
Abstracts International.**
- Flippo, E. B. (1971). **Principles of Personnel Management**. Tokyo: McGraw–Hill
Kogakusha.Ltd.
- Good, C. V. (1993). **Dictionary of Education**. New York: McGraw – Hill.
- Huang, J., et al.,. (2019). Singapore’s School Excellence Model and student learning :
evidence from PISA 2012 and TALIS 2013. **Asia Pacific Journal of Education**.
- Ingrid, P. (2001). **Going Global: Preparing Our Students for Interconnected World.**

Dissertation Abstracts International.

Khan, W., Ahmad, S. M., & Iqbal, M., (2014). School Excellence : Principals' Perceptions and Students' Expectations. **FWU Journal of Social Sciences.**

Krejcie, R. V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities".
Educational and Psychological Measurement.

Mok. (2003). Decentralization and marketization of education in Singapore : A case study of the school excellence model. **Journal of Educational Administration.**

Nigro, F. A. (1958). **Public Personnel Administration.** New York: Henry Holt B co.

Sneed, J. G. (1996). **The Effectiveness of School Quality Review in Stimulating School.(Thailand).** CD-ROM: Abstracting from Product File: Dissertation Abstracts Item: 9626422.

ภาคผนวก

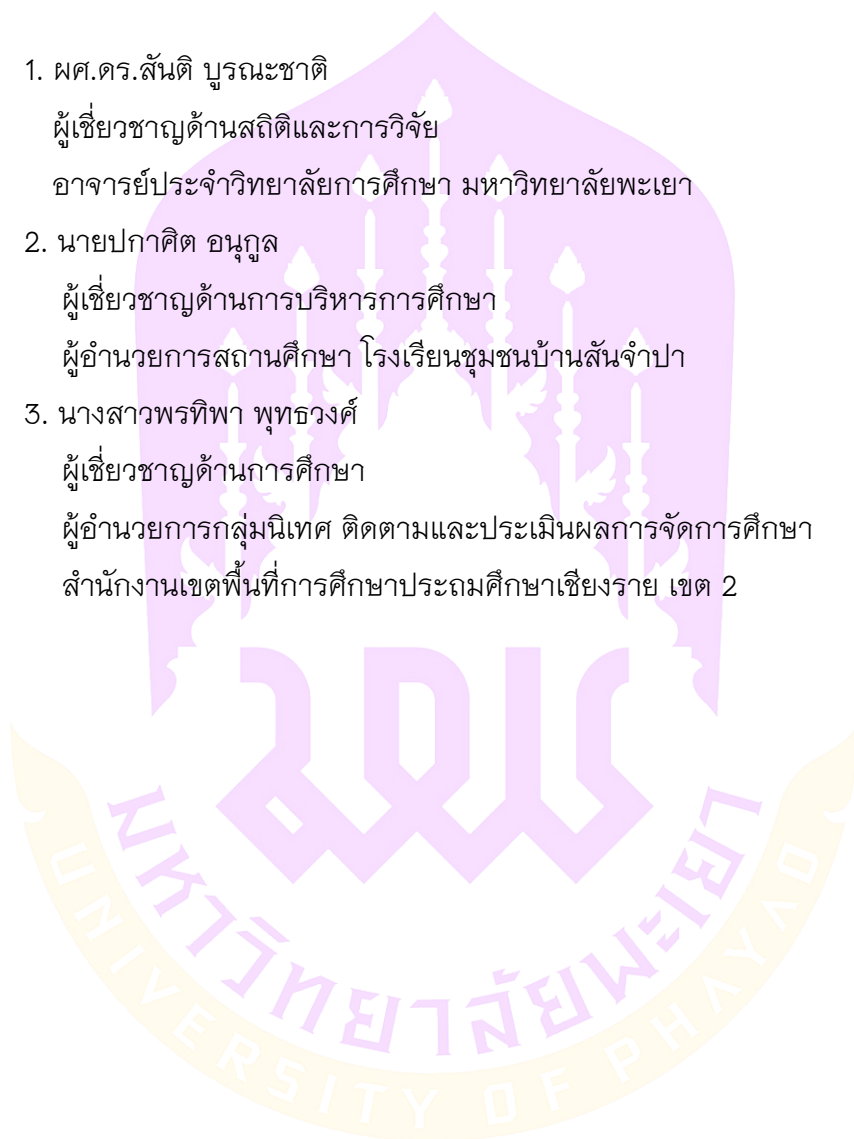
มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาของแบบสอบถามที่ใช้ ดังรายนามต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ
ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นายปกาศิต อนุกุล
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา
3. นางสาวพรทิพา พุทธวงศ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา
ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษาและขนาดของโรงเรียน ทั้งหมด 37 โรงเรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ได้สารสนเทศในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามทั้งหมดจะถือเป็นความลับ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

อุดมศักดิ์ สันสมบัติ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ครู

ผู้บริหารสถานศึกษา

3. พื้นที่จัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

อำเภอพาน

อำเภอป่าแดด

อำเภอแม่สรวย

อำเภอเวียงป่าเป้า

อำเภอแม่ลาว

4. ขนาดของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน

ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน

ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน

ตอนที่ 2 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยมีหลักเกณฑ์การให้ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

กลาง

2 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขระดับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ที่	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ระดับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล				
		5	4	3	2	1
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
1	โรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
2	โรงเรียนมีการพัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบให้มีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน					
3	โรงเรียนมีโรงอาหาร โรงพลศึกษา สนามกีฬา ที่พร้อมให้บริการผู้เรียน					
4	โรงเรียนมีระบบสาธารณูปโภคที่มีความพร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ					

ที่	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ระดับการบริหารงานโรงเรียน คุณภาพประจำ ตำบล				
		5	4	3	2	1
5	โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่มีความพร้อม เพียงพอและมีคุณภาพ					
6	โรงเรียนมีระบบการดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพของนักเรียน					
7	โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะวิชาการ					
8	โรงเรียนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิต					
9	โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ					
10	โรงเรียนมีเครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ สัญญาณโทรทัศน์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์รองรับระบบที่มีความพร้อมในการใช้งาน					
11	โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์พกพาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน					
ด้านการส่งเสริมการศึกษา						
12	โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ					
13	โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่โรงเรียนเลือก เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ					
14	โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านอาชีพสร้างลักษณะเฉพาะของการเป็นผู้ประกอบการ					
15	โรงเรียนมีการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเอง					

ที่	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ระดับการ บริหารงานโรงเรียน คุณภาพประจำ ตำบล				
		5	4	3	2	1
16	โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและนวัตกรรมด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้					
17	โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น					
18	โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด					
19	โรงเรียนจัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก					
20	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้					
ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม						
21	ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน					
22	โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของโรงเรียน					
23	โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา					
24	โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
25	ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน					
26	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

ที่	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ระดับการบริหารงานโรงเรียน คุณภาพประจำ ตำบล				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม						
27	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					
28	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน					
29	โรงเรียนจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
30	โรงเรียนมีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล					

ภาคผนวก ค ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

แบบสอบถามข้อที่	ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ผลการ พิจารณา		แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	
1	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
3	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
4	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6	0	1	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
7	0	1	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
8	0	0	1	1	0.33	ตัดทิ้ง
9	0	1	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
10	0	0	1	1	0.33	ตัดทิ้ง
11	0	1	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
12	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
14	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
15	1	-1	1	1	0.33	ตัดทิ้ง
16	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้

แบบสอบถามข้อที่	ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ผลการ พิจารณา		แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	รวม	IOC	
	1	2	3			
17	1	-1	1	1	0.33	ตัดทิ้ง
18	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
22	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
23	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
24	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
29	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
30	1	0	1	2	0.67	นำไปใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
33	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	นำไปใช้ได้
รวม					0.80	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	41	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	41	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.965	30

Item–Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 1. โรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ เพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการ สอน	124.68	242.472	.265	.966
2. โรงเรียนมีการพัฒนา อาคารเรียน อาคาร ประกอบให้มีสภาพ สมบูรณ์พร้อมใช้งาน	124.93	237.820	.488	.964

3. โรงเรียนมีโรงอาหาร โรงพลศึกษา สนามกีฬา ที่ พร้อมให้บริการผู้เรียน	125.24	228.489	.736	.963
4. โรงเรียนมีระบบ สาธารณูปโภคที่มีความ พร้อม เพียงพอและ มีคุณภาพ	125.00	231.050	.709	.963
5. โรงเรียนมีสื่อและ อุปกรณ์การเรียนที่มีความ พร้อม เพียงพอและ มี คุณภาพ	125.17	234.695	.514	.965
6. โรงเรียนมีระบบการ ดูแลภาวะโภชนาการและ สุขภาพของนักเรียน	125.02	226.274	.799	.962
7. โรงเรียนมีการส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนใน ด้านทักษะวิชาการ	124.61	232.344	.837	.963
8. โรงเรียนมีการส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนใน ด้านทักษะชีวิต	124.88	232.260	.762	.963
9. โรงเรียนมีการส่งเสริม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตาม ศักยภาพ	124.78	229.176	.894	.962

10. โรงเรียนมีเครือข่าย โทรศัพท์ เครือข่าย โทรศัพท์มือถือ สัญญาณ โทรศัพท์และสัญญาณวิทยุ เคเบิลทีวี สัญญาณ อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ รองรับระบบที่มีความ พร้อมในการใช้งาน	124.59	241.849	.369	.965
11. โรงเรียนมีเครื่อง คอมพิวเตอร์หรือ คอมพิวเตอร์พกพาที่มี คุณภาพและเพียงพอต่อ ความต้องการของโรงเรียน	125.22	243.126	.163	.967
ด้านการส่งเสริมการศึกษา 1. โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการ สอนด้านภาษาอังกฤษ	124.98	225.124	.800	.962
2. โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการ สอนด้านภาษาที่โรงเรียน เลือก เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่นๆ	126.44	227.402	.453	.968
3. โรงเรียนมีการส่งเสริม ด้านอาชีพสร้าง ลักษณะเฉพาะของการเป็น ผู้ประกอบการ	125.78	234.676	.338	.967
4. โรงเรียนมีการส่งเสริม ครูและบุคลากรให้มีการ พัฒนาตนเอง	124.71	228.262	.841	.962

5. โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและนวัตกรรมด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้	124.80	227.911	.867	.962
6. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น	124.61	231.494	.886	.962
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อพัฒนากระบวนการคิด	124.66	231.980	.850	.962
8. โรงเรียนจัดหาบุคลากรให้ครบชั้นเรียน ครบวิชาเอก	124.68	232.472	.720	.963
9. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	124.71	231.062	.901	.962
ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	124.80	229.511	.792	.963
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน				
2. โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของโรงเรียน	124.71	230.362	.826	.962

3. โรงเรียนมีการ ประสานงานกับชุมชนเพื่อ ขอความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาสถานศึกษา	124.56	231.302	.796	.963
4. โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรม การเรียนรู้	124.71	226.262	.934	.962
5. ชุมชนให้ความร่วมมือ กับสถานศึกษาในการ จัดการเรียนการสอน	124.71	226.262	.934	.962
6. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ	124.71	229.862	.852	.962
7. โรงเรียนมีการสร้าง เครือข่ายการพัฒนาโดย เปิดโอกาสให้หน่วยงานใน ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาโรงเรียน	124.71	232.162	.838	.963
8. โรงเรียนมีการจัดทำ แผนพัฒนาระดับโรงเรียน เพื่อขอรับงบประมาณ สนับสนุนจากทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน	124.71	232.962	.696	.963
9. โรงเรียนจัดทำบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและ หน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	124.85	231.978	.687	.963

10. โรงเรียนมีการพัฒนา คณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อร่วมกัน พัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล	124.71	233.462	.765	.963
---	--------	---------	------	------

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	อุดมศักดิ์ สันสมบัติ
วัน เดือน ปี เกิด	12 มกราคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 ค.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป), มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, จังหวัดเลย
ที่อยู่ปัจจุบัน	124 หมู่ 3 ตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย
ผลงานตีพิมพ์	อุดมศักดิ์ สันสมบัติ และธารารัตน์ มาลัยเถาว์. (2567). การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วารสารวิจัยสังคม, ปีที่ 47 ฉบับที่ 1. อุดมศักดิ์ สันสมบัติ. (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตครั้งที่ 10 (หน้า 318). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
รางวัลที่ได้รับ	-